

278

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 5 marca 2008 r.

w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła²⁾

Na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania enzootycznej białaczki bydła, zwanej dalej „chorobą”, w tym:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia częściowo wdrażają postanowienia:

1) dyrektywy Rady 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzwspólnotowy bydłem i trzodą chlewną (Dz. Urz. WE L 121 z 29.07.1964, str. 1977, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 13, z późn. zm.);

2) dyrektywy Rady 78/52/EWG z dnia 13 grudnia 1977 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria w odniesieniu do krajowych planów przyspieszonego zwalczania brucellozy, gruźlicy i enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. WE L 15 z 19.01.1978, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 3, str. 181).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289, z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1045 i Nr 249, poz. 1830 oraz z 2007 r. Nr 133, poz. 920.

1) sposób i tryb postępowania przy:

- a) podejrzeniu choroby,
- b) stwierdzeniu choroby,
- c) wygaszaniu ogniska choroby;

2) rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania;

3) środki stosowane przy zwalczaniu choroby;

4) sposób przeprowadzania czyszczenia i odkażania;

5) wymagania niezbędne do uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od choroby oraz szczegółowy tryb tego uznawania.

§ 2. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby albo o uzyskaniu dodatniego lub wątpliwego wyniku badania przeprowadzonego w ramach badań kontrolnych zakażeń zwierząt, podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu wykrycie lub wykluczenie choroby.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, obejmują:

1) przeprowadzenie:

- a) dochodzenia epizootycznego,

b) badania klinicznego albo sekcji zwłok, albo badania poubojowego bydła;

2) pobranie, jeżeli to konieczne, próbek do badań diagnostycznych:

- a) od bydła,
- b) z tusz bydła lub
- c) ze zwłok bydła.

3. Badania diagnostyczne, o których mowa w ust. 2 pkt 2, polegają na:

- 1) wykonaniu badania histopatologicznego lub
- 2) wykonaniu testu zgodnie z przepisami Unii Europejskiej⁴⁾ oraz wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE), lub
- 3) wykonaniu łańcuchowej reakcji polimeryzacji (reakcja PCR) w celu wykrycia kwasu nukleinowego wirusa.

4. Badania, o których mowa w ust. 3, wykonują laboratoria określone w art. 23 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842).

5. Testami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, są:

- 1) test immunoenzymatyczny (ELISA) — w przypadku badania mleka lub serwatki;
- 2) test immunodyfuzji w żelu agarowym (AGID) i test immunoenzymatyczny (ELISA) — w przypadku badania krwi.

6. Powiatowy lekarz weterynarii zabezpiecza, znakuje i przesyła do zatwierdzonego laboratorium próbki, o których mowa w ust. 2 pkt 2.

7. Rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

8. Powiatowy lekarz weterynarii, do czasu uzyskania wyników badań diagnostycznych, obejmuje stado, w którym podejrzewa się chorobę, nadzorem oraz:

- 1) zakazuje przemieszczania bydła do stada oraz ze stada, chyba że przemieszczenie to jest przeprowadzane w celu dokonania natychmiastowego uboju;
- 2) nakazuje odosobnienie w stadzie zwierząt podejrzanych o chorobę.

§ 3. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie dochodzenia epizootycznego, badań diagnostycznych oraz badań przeprowadzanych w ramach badań kontrolnych zakażeń zwierząt, stwierdza wystąpienie choroby albo ją wyklucza.

⁴⁾ Załącznik D rozdział II dyrektywy 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzspółnotowy bydłem i trzodą chlewną.

2. W przypadku gdy wyniki badań, o których mowa w ust. 1, są wątpliwe, powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) stosuje nadal środki, o których mowa w § 2;
- 2) powiadamia podmiot skupujący mleko o zawieszeniu statusu stada urzędowo wolnego od choroby.

§ 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia choroby w stadzie:

- 1) wyznacza ognisko choroby;
- 2) powiadamia podmiot skupujący mleko o zawieszeniu temu stadu statusu stada urzędowo wolnego od choroby.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w ognisku choroby:

- 1) zakazuje:
 - a) przemieszczania bydła do stada oraz ze stada, chyba że przemieszczenie to jest przeprowadzane w celu dokonania natychmiastowego uboju,
 - b) karmienia mlekiem pochodzącym od krów, u których stwierdzono chorobę, chyba że:
 - zostanie ono poddane obróbce cieplnej,
 - będą nim karmione wyłącznie zwierzęta pochodzące z tego samego gospodarstwa,
 - c) dostarczania mleka pochodzącego od krów, u których stwierdzono chorobę, do zakładu przetwórczego w celu przetworzenia, chyba że zostanie ono poddane obróbce cieplnej odbywającej się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii;

2) nakazuje odosobnienie w stadzie zwierząt, u których stwierdzono chorobę, a następnie:

- a) zabicie lub poddanie ubojowi, pod jego nadzorem:
 - zwierząt, u których stwierdzono chorobę,
 - cieląt pochodzących od krów, u których stwierdzono chorobę,
- b) przeprowadzenie oczyszczania i odkażania:
 - miejsc, gdzie były utrzymywane te zwierzęta,
 - sprzętu i narzędzi używanych do pozyskiwania i przechowywania mleka od tych zwierząt,
 - sprzętu i narzędzi używanych przy utrzymywaniu tych zwierząt,
- c) przeprowadzenie odkażania nawozu naturalnego w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu,
- d) wykonanie testów serologicznych w kierunku choroby u pozostałych zwierząt powyżej 12 miesięcy życia w tym stadzie.

3. Po zabiciu lub poddaniu ubojowi zwierząt, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, oczyszcza się i odkaża:

- 1) miejsca, w których zwierzęta te zostały zabite lub poddane ubojowi;
- 2) pomieszczenia i miejsca, w których były utrzymywane te zwierzęta;
- 3) miejsca załadunku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt;
- 4) środki transportu i przedmioty, które miały kontakt z tymi zwierzętami lub produktami pochodzącymi z tych zwierząt lub od tych zwierząt.

4. Oczyszczanie i odkażanie odbywa się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od zastosowania środków, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, w odniesieniu do cieląt pochodzących od krów, u których stwierdzono chorobę, jeżeli zostały one oddzielone od matek bezpośrednio po urodzeniu.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje utrzymywanie cielęcia w gospodarstwie do czasu ukończenia przez nie 24. miesiąca życia, a następnie poddanie go dwóm testom serologicznym, przy czym drugi test jest wykonywany po upływie co najmniej 4 miesięcy, nie później jednak niż przed upływem 12 miesięcy od dnia wykonania pierwszego testu.

7. Powiatowy lekarz weterynarii pomimo wydania nakazów, o których mowa w ust. 6, może wyrazić zgodę na poddanie ubojowi cieląt, który przeprowadza się pod jego nadzorem.

§ 5. Powiatowy lekarz weterynarii uznaje ognisko choroby za wygaste, jeżeli:

- 1) wszystkie zwierzęta, u których stwierdzono chorobę, oraz cielęta pochodzące od krów, u których stwierdzono chorobę:
 - a) padły albo zostały zabite, a ich zwłoki zostały unieszkodliwione w sposób wykluczający szerzenie się choroby lub
 - b) zostały poddane ubojowi;
- 2) wyniki dwóch kolejnych testów serologicznych w kierunku choroby nie potwierdziły w tym ognisku u pozostałych zwierząt powyżej 12 miesięcy życia choroby, przy czym:
 - a) pierwszy test wykonuje się po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia, w którym z ogniska choroby usunięto ostatnie zwierzę, u którego stwierdzono chorobę, oraz jego potomstwo,
 - b) drugi test wykonuje się po upływie co najmniej 4 miesięcy, nie później jednak niż przed upływem 12 miesięcy od dnia wykonania pierwszego testu;

3) przeprowadzono w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, ostateczne oczyszczanie i odkażanie pomieszczeń oraz miejsc, w których były utrzymywane zwierzęta określone w pkt 1.

§ 6. 1. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium mogą być uznane za urzędowo wolne od choroby, jeżeli:

1) co najmniej 99,8 % stad bydła posiada status stada urzędowo wolnego od choroby oraz:

a) w okresie ostatnich:

- 2 lat na podstawie wyników badań klinicznych lub diagnostycznych nie stwierdzono występowania choroby,
- 12 miesięcy, w dwóch kolejnych testach wykonanych w odstępie co najmniej 4 miesięcy u bydła powyżej 24 miesięcy życia, uzyskano wyniki ujemne albo

b) w okresie ostatnich 2 lat, na podstawie wyników badań klinicznych lub diagnostycznych, nie stwierdzono występowania choroby, a bydło wprowadzane na to terytorium lub do tego regionu do chowu lub hodowli pochodziło wyłącznie z państw lub regionów urzędowo wolnych od choroby, albo

2) na tym terytorium lub w tym regionie w okresie ostatnich 3 lat nie stwierdzono choroby w badaniu histopatologicznym, a powiatowy lekarz weterynarii był powiadamiany o każdym przypadku podejrzenia choroby i przeprowadził dochodzenia epizootyczne, a ponadto:

a) na tym terytorium w okresie ostatnich 2 lat co najmniej w 10 % stad wybranych losowo bydło powyżej 24 miesięcy życia zostało przebadane zgodnie z przepisami Unii Europejskiej⁴⁾ i uzyskano ujemny wynik tych badań albo

b) w tym regionie w okresie ostatnich 24 miesięcy bydło powyżej 24 miesięcy życia zostało przebadane zgodnie z przepisami Unii Europejskiej⁴⁾ i uzyskano ujemny wynik tych badań, albo

3) wykazano, przy zastosowaniu innej metody badania, zapewniającej poziom wykrywalności choroby wynoszący 99 %, że stad zakażonych chorobą jest mniej niż 0,2 %.

2. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium zachowują status urzędowo wolnych od choroby, jeżeli:

1) na tym terytorium lub w tym regionie u wszystkich sztuk bydła, które są poddawane ubojowi, są przeprowadzane badania, a w przypadku stwierdzenia zmian anatomopatologicznych wskazujących na podejrzenie choroby są wykonywane badania laboratoryjne, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej;

- 2) Główny Lekarz Weterynarii zgłasza Komisji Europejskiej wszystkie przypadki występowania choroby na tym terytorium lub w tym regionie;
 - 3) wszystkie sztuki bydła, które uzyskały dodatni wynik w teście wykonanym zgodnie z przepisami Unii Europejskiej⁴⁾, zabija się albo poddaje się ubojowi, a do stada, z którego pochodzą te sztuki bydła, stosuje się środki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
 - 4) w okresie pierwszych 5 lat po uzyskaniu tego statusu u wszystkich sztuk bydła powyżej 24 miesięcy życia:
 - a) wykonano jeden test zgodnie z przepisami Unii Europejskiej⁴⁾ albo
 - b) wykazano, przy zastosowaniu innej metody badania, zapewniającej poziom wykrywalności choroby wynoszący 99 %, że stad zakażonych chorobą jest mniej niż 0,2 %.
3. Główny Lekarz Weterynarii może wystąpić do Komisji Europejskiej z wnioskiem o ograniczenie liczby zwierząt objętych testami serologicznymi tak, aby badaniem były objęte wszystkie sztuki bydła powyżej 12. miesiąca życia co najmniej w 1 % stad wybieranych losowo co roku, jeżeli w ostatnich 3 latach nie stwierdzono występowania choroby więcej niż w jednym stadzie na 10 000 stad.
 4. Główny Lekarz Weterynarii może wystąpić do Komisji Europejskiej z wnioskiem o przywrócenie zawieszonoego statusu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli zostały spełnione warunki konieczne do uzyskania tego statusu.
- § 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła (Dz. U. Nr 30, poz. 260).
- § 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: w z. *K. Plocke*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. (poz. 278)

Załącznik nr 1**RODZAJ PRÓBEK POBIERANYCH DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH
ORAZ SPOSÓB ICH POBIERANIA I WYSYŁANIA**

1. Do badań diagnostycznych pobiera się:
 - 1) próbki:
 - a) krwi,
 - b) mleka;
 - 2) wycinki:
 - a) chorobowo zmienionych narządów i tkanek wraz z lokalnymi węzłami chłonnymi,
 - b) guzów,
 - c) chorobowo zmienionej skóry,
 - d) zmienionych węzłów chłonnych.
2. W uzasadnionych przypadkach wykonuje się biopsję.
3. Do badań diagnostycznych nie pobiera się krwi od jałówek i krów w okresie dwóch tygodni przed dniem porodu oraz w okresie tygodnia po porodzie.
4. Próbki krwi pobiera się, przy użyciu igły jednorazowej, do sterylnej probówki lub tubostrzykawki, bez dodatku środka antykoagulacyjnego, a następnie probówkę napełnia się w taki sposób, aby krew spływała wolno po wewnętrznej ścianie tej probówki aż do napełnienia tej probówki w 2/3 jej pojemności.
5. Pobraną krew, o której mowa w ust. 4, schładza się.
6. Niedopuszczalne jest zamrażanie pobranej krwi.
7. Do badań diagnostycznych pobiera się mleko od krów w okresie laktacji, przy czym:
 - 1) mleko pobrane z wszystkich ćwiartek wymienia miesza się w równych proporcjach;
 - 2) nie pobiera się mleka:
 - a) od krów w okresie od dnia porodu do 5—7 dnia po porodzie,
 - b) z ćwiartek wymienia wykazujących w badaniu klinicznym:
 - zmiany zapalne albo
 - zmiany zapalne, które były leczone.
8. Badania, o których mowa w ust. 7, przeprowadza się na mleku chudym, po odwirowaniu i usunięciu tłuszczu, lub serwatce.
9. Próbki mleka pobiera się jako próbki:
 - 1) zbiorcze pobrane z pojemników na mleko lub
 - 2) pulowane po dodaniu azydku sodu do buteleczek poliwinylowych o objętości 80 ml, co pozwala na przechowanie ich w stanie niezmienionym przez okres 4—6 tygodni.
10. Pobrane mleko schładza się.
11. Próbki od zwierząt żywych pobiera się w taki sposób, aby nie narażać zwierząt na zbędny ból.
12. Każdą próbkę pakuje się i transportuje z zachowaniem szczególnych środków ostrożności.
13. Pobrane wycinki przewozi się:
 - 1) w płynie konserwującym składającym się z 9 części wody i 1 części formaldehydu lub
 - 2) w stanie schłodzonym — bez zastosowania płynu konserwującego.
14. Próbki pobiera się czystymi, jałowymi narzędziami, najlepiej jednorazowego użytku.
15. Każdą próbkę umieszcza się w mocnym, sterylnym, szklanym lub plastikowym pojemniku, zamykanym szczelnym przykryciem zabezpieczającym przed wyciekami zawartości. Przykrycie zabezpiecza się wodoodporną taśmą samoprzylepną.
16. Powierzchnię zewnętrzną pojemnika po jego zamknięciu odkaża się, a następnie płucze się czystą wodą i osusza.
17. Każdy pojemnik zaopatruje się w etykietę zawierającą opis zwierzęcia i jego numer identyfikacyjny, rodzaj próbki, datę i miejsce jej pobrania, imię i nazwisko oraz adres posiadacza zwierzęcia.
18. Po zapakowaniu, w sposób określony w ust. 15, próbki umieszcza się w kontenerze, mocnym kartonie lub drewnianym pudełku i transportuje do laboratorium w temperaturze 4 °C.
19. Do każdej próbki przesyłanej do badań laboratoryjnych dołącza się pismo przewodnie.
20. Próbki przesyła się niezwłocznie bezpośrednio do laboratorium.

SPOSOBY PRZEPROWADZANIA OCZYSZCZANIA I ODKAŻANIA PRZY CHOROBIE

I. Środki ostrożności

1. Osoby wykonujące zabiegi oczyszczania i odkażania powinny:

- 1) być przeszkolone w zakresie obchodzenia się z produktami biobójczymi;
- 2) być zaopatrzone w ochronne okulary lub maski, kombinezony oraz rękawice i buty gumowe.

2. Podczas wykonywania zabiegów oczyszczania i odkażania należy przestrzegać ogólnych przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

II. Oczyszczanie

1. Oczyszczanie polega na usunięciu zakażonego nawozu naturalnego i innych substancji mogących zawierać czynniki chorobotwórcze z pomieszczeń, w których są utrzymywane zwierzęta, pomieszczeń gospodarczych i magazynowych, wybiegów i otoczenia budynków, a następnie na ich unieszkodliwieniu.

2. Oczyszczanie przeprowadza się przy użyciu:

- 1) środków fizycznych — ręcznych narzędzi, sprzętu mechanicznego lub wody pod ciśnieniem;
- 2) produktów biobójczych dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych.

3. Oczyszczanie przeprowadza się w następującej kolejności:

- 1) wstępnie spryskuje się, po usunięciu zwierząt, ich zwłok lub tuszy, miejsca, w których przebywały te zwierzęta, produktem biobójczym o takim stężeniu, jakie jest stosowane podczas mycia i odkażania; produkt ten pozostawia się na powierzchni przez okres wskazany przez producenta;
- 2) oczyszcza się ściany, podłogi oraz okna i drzwi w pomieszczeniach, w których przebywały zwierzęta;
- 3) oczyszcza się żłoby, koryta, drabiny i przegrody, a także sprzęt, przedmioty i narzędzia, które miały kontakt ze zwierzętami, oraz ubrania ochronne i obuwie osób, które zajmowały się utrzymywaniem zwierząt;
- 4) oczyszcza się ziemię na wybiegach;

5) zbiera się zanieczyszczenia stałe, w tym nawóz naturalny, i poddaje się je unieszkodliwieniu, spalaniu lub biologicznemu odkażeniu.

III. Odkażanie

1. Odkażanie polegające na niszczeniu czynników chorobotwórczych obecnych w środowisku jest przeprowadzane przy użyciu:

- 1) środków fizycznych;
- 2) produktów biobójczych dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych;
- 3) środków biologicznych (z udziałem bakterii nitryfikacyjnych) stosowanych do odkażania obornika i gnojowicy.

2. Odkażanie przy użyciu produktów biobójczych polega na zastosowaniu:

- 1) pół litra roztworu takiego produktu na 1 m² powierzchni — w przypadku odkażania profilaktycznego;
- 2) co najmniej jednego litra roztworu środka dezynfekcyjnego na 1 m² powierzchni — w przypadku odkażania w środowisku zakażonym.

3. W ognisku choroby, jak również przed każdym wjazdem i wyjazdem, wejściem i wyjściem z gospodarstwa podejrzanego o wystąpienie choroby oraz z pomieszczeń, w których jest utrzymywane bydło, wykłada się maty odkażające.

4. Maty, o których mowa w ust. 3, powinny być nasączone roztworem produktu biobójczego w taki sposób, aby były wilgotne.

5. Długość mat, o których mowa w ust. 3, nie może być mniejsza niż:

- 1) obwód największego koła pojazdu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami;
- 2) metr — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami i wyjściami.

6. Szerokość mat, o których mowa w ust. 3, nie może być mniejsza niż:

- 1) szerokość wjazdu lub wyjazdu — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami lub wyjazdami;

2) szerokość wejścia lub wyjścia — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami lub wyjściami.

7. Osoby, które miały kontakt ze zwierzętami chorymi lub podejrzanymi o chorobę oraz ze sprzętem używanym przy utrzymywaniu tych zwierząt, przed opuszczeniem miejsc przebywania zwierząt lub gospodarstwa, oczyszczają i odkażają, przy użyciu produktów biobójczych, ręce, ubranie i obuwie.

8. Środki transportu, sprzęt oraz inne przedmioty, które miały kontakt ze zwierzętami chorymi lub podejrzanymi o chorobę i pozostawały w ognisku choroby, przed opuszczeniem gospodarstwa, oczyszcza się i odkaża przy użyciu produktów biobójczych.

9. Po usunięciu zwierząt lub zwłok zwierzęcych z ogniska choroby przeprowadza się:

1) oczyszczanie miejsc, w których przebywały zwierzęta, poddano je ubojowi lub przeprowadzono ich sekcję — przy użyciu środków fizycznych;

2) zmywanie i odkażanie miejsc, o których mowa w pkt 1, przy użyciu produktu biobójczego;

3) odkażanie obornika, gnojowicy i gnojówki.

10. Na poszczególnych etapach zwalczania choroby wykonuje się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii:

1) odkażanie zapobiegawcze, przeprowadzane w celu ochrony zwierząt przed chorobą;

2) odkażanie bieżące, przeprowadzane w obecności zwierząt przy podejrzeniu lub stwierdzeniu choroby;

3) odkażanie wstępne, przeprowadzane po usunięciu zwierząt, tusz oraz zwłok zwierzęcych z ogniska choroby;

4) odkażanie ostateczne, przeprowadzane po ostatecznym oczyszczeniu, przed uznaniem ogniska choroby za wygaste.